METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

AGENDA

Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat
woensdag 21 november 2018, 18.00 – 20.00 uur

Inloop vanaf 17.30 uur

Locatie: presentatieruimte, MRDH
Westersingel 12, Rotterdam
Parkeren: kan op het parkeerterrein van de MRDH. Ingang via de poort links naast de hoofdingang.

1. Opening en mededelingen

- *Korte terugblik bijeenkomsten Strategische Agenda*
- *MRDH-event 2018 Samenwerken maakt sterker (30 november in Rijswijk)*

2. Beknopt verslag adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat 10 oktober 2018

1. U wordt gevraagd om het beknopte verslag vast te stellen. De pdf-bestanden van de presentaties zijn bij het verslag gevoegd.
2. U wordt gevraagd de vergaderdata 2019 vast te stellen. Bijlage

3. Regionale campussen Bijlage

Adviesvraag: Hoe kan de MRDH in 2019 de ontwikkeling van dit type campussen op een goede manier stimuleren?

Toelichting: Tijdens de adviescommissie van 10 oktober is het onderwerp regionale campusontwikkeling toegelicht en was er onvoldoende tijd voor feedback. Daarom dit keer een korte toelichting op de huidige stand van zaken wat betreft de opzet van het regionale campusnetwerk en de vijf projecten waar voor een bijdrage vanuit de MRDH wordt gevraagd aan de bestuurscommissie EV, (zie memo) gevolgd door ruimte voor vragen en discussie.

4. Strategie werklocaties MRDH Bijlage

Adviesvraag: Waar moet de bestuurscommissie EV rekening mee houden bij de uitvoering van de strategie?

Toelichting: De Strategie Werklocaties MRDH 2019-2030 beantwoordt aan het verzoek van de provincie Zuid-Holland om de regionale kantorenvisie (2015) te actualiseren en een regionale visie bedrijventerreinen op te stellen. Met de ACEV is in januari een discussiebijeenkomst gehouden over de behoefteramingen en de uitkomsten van onderzoeken. In de ACEV van september zijn door de nieuwe raadsleden belangrijke aandachtspunten benoemd. Gert de Visser (MRDH) geeft een inhoudelijke toelichting en de bestuurlijk eigenaar namens de Bestuurscommissie EV, wethouder Van der Laar (Rijswijk), leidt de discussie. Hij brengt ook de uitkomsten in bij de Bestuurscommissie EV van 22 november.

5. Voorstel werkwijze en positionering adviescommissies Bijlage

Toelichting: De stuurgroep tussenevaluatie MRDH heeft verschillende betrokkenen gesproken over een aangepaste werkwijze van de adviescommissies. Op basis van deze gesprekken doet de stuurgroep een voorstel voor een vernieuwde werkwijze

van de adviescommissies, en adviseert zij de adviescommissies om deze werkwijze vast te stellen en toe te passen.

6. Rondvraag en sluiting

U kunt uw eventuele inhoudelijke vragen die u bij de rondvraag wilt stellen van te voren mailen aan h.vanrijn@mrdh.nl.

Volgende vergadering ACEV:
woensdag 13 februari 2019

Spreekrecht:
Belangstellenden die gebruik willen maken van het spreekrecht dienen dit tenminste 24 uur voor de aanvang van de vergadering kenbaar te maken (via h.vanrijn@mrdh.nl) onder vermelding van hun naam en het onderwerp waarover gesproken zal worden en het belang dat daarbij aan de orde is. Het spreekrecht heeft uitsluitend betrekking op de in de agenda vermelde onderwerpen. Bij opening van de vergadering, wordt aan belanghebbende het recht verleend in te spreken. Iedere spreker krijgt maximaal vijf minuten spreektijd. Indien er meerdere sprekers zijn bepaalt de voorzitter in overleg met de commissie de totale voor belanghebbende beschikbare spreektijd en de volgorde van sprekers.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

VERSLAG

Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat
woensdag, 10 oktober 2018, 18.45 – 20.00 uur

MRDH, zaal A, Westersingel 12, Rotterdam

Aanwezig

Voorzitter	Karin Kayadoe		
Albrandswaard	-	Nissewaard	Rogier van Veen
Barendrecht	Arno Schippers	Pijnacker-Nootdorp	Peter van de Heuij
Brielle	Wim Smit Anneke Witte	Ridderkerk	Karin Kayadoe Ton Overheid
Capelle aan den IJssel	Micle Jaliens Leon Anink	Rijswijk	Marcel Keijzer Johanna Besteman
Delft	Rinske Wessels Nick den Hollander (plv.)	Rotterdam	Stephan Leewis Christel Monrooij
Den Haag	-	Schiedam	Andreas Lepidis
Hellevoetsluis	Cilia Meerman-van Benthem Alan van Ballegooijen (plv.)	Vlaardingen	Gilles Pappers Nol Kloosterman
Krimpen aan den IJssel	Saskia Bijl	Wassenaar	Laurens van Doeveren
Lansingerland	Jurjen Dieleman Ed van Santen	Westland	-
Leidschendam-Voorburg	Bart Eleveld	Westvoorne	-
Maassluis	Martin Boekestijn Johan Verhoeven	Zoetermeer	Hanneke Wortel Jeffrey van Gils
Midden-Delfland	André Gebben Ellen Snethlage - Barnard		

Secretaris Broer Duursma

Gasten Nico van Hemert, Antoon van de Ven, Armand van de Laar

MRDH Cees Stoppelenburg, Hélène van Rijn, Anne Sanders, Gert de Visser, Elske Janssens

CONCEPT

1. **Opening en mededelingen**
Broer Duursma opent als technisch voorzitter de vergadering en heet de aanwezige leden en plaatsvervangend leden van de adviescommissie hartelijk welkom.
In 2019 wordt vergaderd op de volgende data: 13 februari, 10 april, 5 juni, 9 oktober en 20 november (18.00 – 20.00 uur).

2. **Beknopt verslag adviescommissie d.d. 6 juni 2018**
Het verslag van de adviescommissie EV van 6 juni 2018 wordt, met dank aan de notulist, ongewijzigd vastgesteld.

3. **Verkiezing voorzitter en plaatsvervangend voorzitter ACEV**
Na pitches van de kandidaten Karin Kayadoe en Arno Schippers vindt de verkiezing plaats. Karin Kayadoe wordt gekozen als voorzitter. Arno Schippers is gekozen als plaatsvervangend voorzitter.
Karin Kayadoe neemt vervolgens de voorzittershamer over van Broer Duursma en zit de vergadering voor.

4. **Project: Strategie werklocaties MRDH**
Gert de Visser, adviseur bij de MRDH, geeft een korte toelichting op het onderwerp en het proces. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) bereidt momenteel met de regiogemeenten een strategie voor over kantoren, bedrijventerreinen en detailhandel. Daar komen afspraken in over veel thema's. De commissieleden wordt gevraagd om specifieke aandachtspunten mee te geven voor de verdere uitwerking van de strategie. Armand van der Laar, wethouder in Rijswijk, is bestuurlijk eigenaar binnen de Bestuurscommissie EV.

Er worden de volgende opmerkingen gemaakt en vragen gesteld:

- Er wordt nu naar de komende vier jaar gekeken voor acties uit de strategie werklocaties. Daarna worden de ramingen weer bijgesteld.
- Gemeenten zijn voorstander van functiemenging, zeker kleine gemeenten.
- Aandachtspunt is de integraliteit van de onderwerpen.
- Er blijft een vervangingsvraag, er is ook vraag naar nieuwe uitbreiding.
- Integraliteit spreekt aan, maar bij bedrijventerreinen wordt nadruk gelegd op binnenstedelijk en de verstedelijkingsas. Blijf ook aandacht houden voor gebieden die niet op die as liggen, met name de bedrijventerreinen.
- Verduurzaming: kijk ook naar klimaatadaptatie (hittestress) en niet alleen naar energie.
- Duurzaamheid: mik niet alleen op de techniek maar ook op programma's, zodat ondernemers kansen zien.
- Wat is de relatie met de Roadmap Next Economy en hoe draagt dit bij aan de nieuwe economie? De suggestie wordt gedaan om ook in te spelen op de nieuwe ontwikkelingen in de economie. Vanuit de behoefteraming wordt vier jaar vooruit gekeken. De relatie met de Roadmap blijkt uit de vraag naar bepaalde soorten kantoren en bedrijventerreinen.
- Het is belangrijk om voldoende werkplekken te behouden in de regio: bekijk dat ook regionaal. Laat niet iedere gemeente voor zich binnen de gemeentegrenzen een berekening maken van werkgelegenheid en woonruimte.

5. **Project: Regionale campussen**
Anne Sanders (MRDH), Nico van Hemert (Roadmap Next Economy/Innovation Quarter) en Antoon van de Ven (gemeente Westland) geven een presentatie over regionale campussen. De presentatie is bij het verslag gevoegd. Zes campussen doen een verzoek tot een bijdrage aan de MRDH. Dit verzoek wordt besproken in de

CONCEPT

bestuurscommissie EV van 22 november. Het betreft de volgende campussen: Horti Science Park (gemeente Lansingerland), Equestrum (gemeente Midden-Delfland), Maritiem Onderwijs en Innovatie centrum (gemeente Schiedam), Food Innovation Academy (gemeente Vlaardingen), World Horti Center (gemeente Westland/ verzoek tot bijdrage volgt in 2019) en Dutch Innovation Park (gemeente Zoetermeer). Margreet van Driel, wethouder in Zoetermeer, is bestuurlijk eigenaar van dit onderwerp in de bestuurscommissie EV. Door tijdgebrek was er geen mogelijkheid om in de adviescommissie over dit onderwerp door te praten. Op verzoek van de leden wordt dit onderwerp opnieuw geagendeerd in de komende ACEV vergadering op 21 november.

Actiepunt: de presentatie wordt deze week gemaild naar de adviescommissieleden. Vragen kunnen per mail worden gesteld aan Anne Sanders.

6. Rondvraag en sluiting

- De adviescommissie vraagt aandacht voor meer tijd per agendapunt.

Er zijn verder geen opmerkingen voor de rondvraag waarmee de vergadering van de ACEV afgesloten wordt.

Hierna vindt de gezamenlijke vergadering plaats.

PLENAIR DEEL – ACEV EN ACVA GEZAMENLIJK

1. Strategische Agenda

Jan Willem Schotel, voorzitter van de AC Va, is voorzitter van het plenaire deel. Burgemeester Aptroot (Zoetermeer) is bestuurlijk eigenaar van de Strategische Agenda. Hij licht het proces en de huidige stand van zaken over de Strategische Agenda toe en vraagt aandacht voor de vier bijeenkomsten in de regio die georganiseerd zijn om in een vroeg stadium input van gemeenteraadsleden op te halen. Deze bijeenkomsten vinden eind oktober en begin november plaats. Een toelichting op de Strategische Agenda wordt twee weken voor de bijeenkomsten verstuurd. De zienswijzeprocedure start in 2019. De uitnodiging voor de bijeenkomsten zal opnieuw worden verstuurd omdat sommige aanwezigen aangeven deze niet ontvangen te hebben.

2. Aanbevelingen evaluatie MRDH 2017

Burgemeester Lamers (Schiedam) licht kort toe hoe de aanbevelingen uit de tussenevaluatie Gemeenschappelijke Regeling (september 2017) tot nu toe zijn uitgewerkt, met daarbij speciale aandacht voor de aanbevelingen ten aanzien van de adviescommissies. De aanbevelingen worden geïmplementeerd in het follow-up programma.

De voorzitters van de Adviescommissies worden ook uitgenodigd voor de stuurgroep. Pas na vaststelling van de Strategische Agenda wordt bekeken hoe de rol van de Adviescommissies precies wordt ingevuld. Wat is de plek van de adviescommissies in het bestuurlijk besluitvormingsproces? Die vraag staat centraal. De presentatie is bij het verslag gevoegd.

3. Rondvraag en sluiting

De beide adviescommissies vragen extra aandacht voor vroegtijdige betrokkenheid, goede informatie en tijdige aanlevering van stukken voor de vergaderingen.

CONCEPT

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Regionaal campusnetwerk

Anne Sanders MRDH
10-10-2018

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Introductie

Focus op bepaald type campussen:

- Structureel samenwerkingsverband tussen onderwijsinstelling en bedrijfsleven;
- Opgezet rondom een afgebakend thema of sector;
- Focus op MBO / HBO opleidingen en onderzoek;
- Een fysieke plek waar de campus gevestigd is.

Doel is het regionale campussen in de regio te versterken door:

- Projectbijdragen vanuit de MRDH aan kansrijke initiatieven met een regionale impact.
- Realiseren campusnetwerk door o.a. kennisdeling.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Belang van regionale campussen

- Human capital vraagstuk: een aantal economisch belangrijke sectoren in onze regio heeft een structureel tekort aan personeel terwijl er binnen andere sectoren banen verdwijnen. Regionale campussen kunnen bijdragen aan een **goed toekomstperspectief voor jongeren** in deze regio.

- Intensieve samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven leidt ook tot een actueel onderwijscurriculum. Dat is van groot belang om ook kwalitatief de **aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt** te optimaliseren.

- **Stimuleren van innovatie** binnen en vanuit de sector zelf; het benutten van kansen die nieuwe technologie te bieden heeft en de ontwikkeling van nieuwe producten en concepten die passen bij een veranderende maatschappij. Hier ligt een link met Fieldlabs, business-driven incubators en overige initiatieven waar toegepast onderzoek wordt uitgevoerd.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Regionaal campusnetwerk

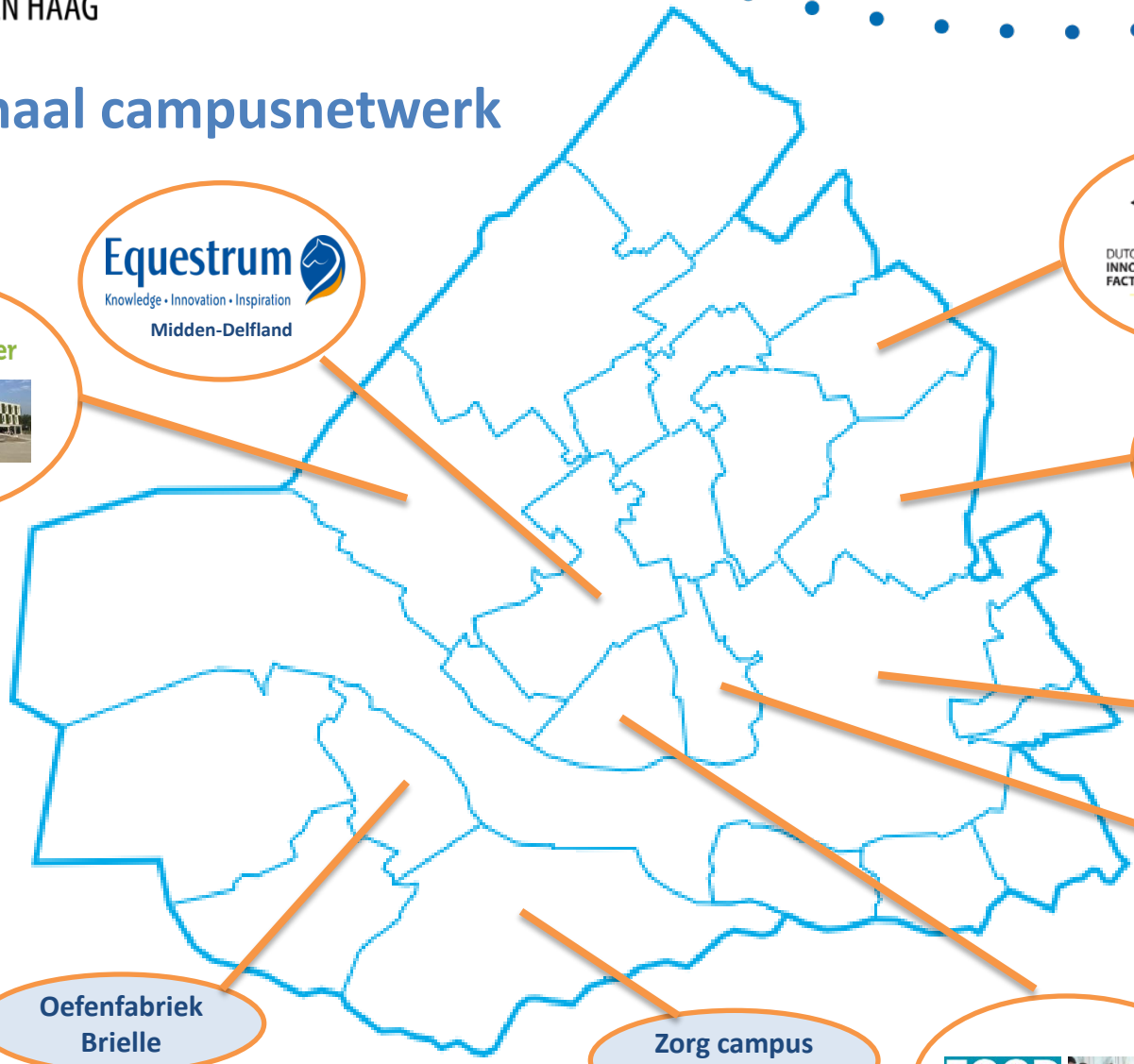

Equestrum
Knowledge • Innovation • Inspiration
Midden-Delfland

world horti center
growing the future
Westland

DUTCH INNOVATION FACTORY
Zoetermeer

Greenport Horti Campus Lansingerland

IT campus Rotterdam

Maritiem Innovatie en Opleiding Centrum Schiedam

FOOD INNOVATION ACADEMY

Zorg campus Nissewaard

Oefenfabriek Brielle

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Potentiële campus projecten

Gemeenten	Campus	Projectvoorstel
Lansingerland	Horti Science Park	Digitale glastuinbouw & fossielvrije glastuinbouw
Midden-Delfland	Equestrum	Innovatie versterken binnen Equestrum
Schiedam	Maritiem Onderwijs en Innovatie centrum	Kwartiermaker start MOIC
Vlaardingen	Food Innovation Academy	Try & Taste meetingpoint
Westland	World Horti Center	Learning community
Zoetermeer	Dutch Innovation Park	InnoLabs

MRDH en Next Education

10 oktober2018

Nico van Hemert, RNE-Education

i.s.m. MRDH:
Elske Janssens en
Anne Sanders

Next economy?
Next professional.
Next education!

Waarom RNE Education?

1. Grote veranderingen in de arbeidsmarkt
2. Veel sterk veranderende en nieuwe banen
3. Nieuwe eisen ook voor zittend personeel
4. Nieuwe eisen ook aan studenten en docenten
5. RNE Education is deel van Roadmap Next Economy
6. Maar juist als alles verandert geldt het uitgangspunt:

‘It is all about people!!!!

Wie is RNE Education

Our partners:

- 12 universities of applied science and institutes for vocational education
- More than 220,000 students
- More than 10,000 employees
- Extensive experience: many activities and projects anticipating on the needed transition

2017: Letter of Intent ondertekend

Waarom RNE-focus op campus?

1. Campus: de plaats waar toekomstig talent en bedrijven samen werken aan transities!
2. Ander soort campus: business centraal, sector-gedreven, MKB-gedreven, grotere rol HBO en MBO, andere vormen van samenwerking onderwijs-bedrijfsleven, met fysieke plek.
3. Focus op initieel onderwijs, innovatie/onderzoek en Leven Lang Ontwikkelen
4. Regionaal innovatief ecosysteem heeft research/science- en business/onderwijs-campus nodig.

MRDH – RNE Education samen

1. Dezelfde visie op het belang van dit soort campus in regionaal innovatief ecosysteem

2. Gezamenlijke aanpak met drie onderdelen:

   A. Stimulans individuele campusontwikkeling in EV 2018.:

   - Dutch Innovation Factory, Zoetermeer
   - Equestrum, Midden Delfland
   - Food Innovation Academy, Vlaardingen
   - IT-campus, Rotterdam
   - GHC-Oostland, Lansingerland
   - MOIC, Schiedam
   - World Horti Center, Westland

   B. Stimulans individuele campusontwikkeling ook in EV 2019

   C. Opzetten Lerend Campusnetwerk

Regionaal Campusnetwerk

1. Ontwikkelen gemeenschappelijke taal en denkkader:
   - Uitwerken concept business/onderwijs-campus
   - Fasering inclusief next steps
   - Do/Don’ts
2. Netwerkontwikkeling
   - Peer-2-peer sessies
   - Masterclasses
   - Coaching/begeleiding
3. Aanpak gemeenschappelijke issues:
   - Opzet aanpak business start-ups
   - Aanhaken onderzoek
   - Meer gebruik maken van elkaars kennis(sen)
4. Samenwerking MRDH en RNE Education

world horti center

growing the future

Antoon van de Ven
Gemeente Westland
10-10-2018

Wat is World Horti Center?

World Horti Center is **hét mondiale kennis- & innovatiecentrum** van de glastuinbouw, waar ruim 100 toonaangevende bedrijven zich presenteren aan de ‘Horti-wereld’. Het centrum ontvangt jaarlijks ruim 25.000 vakbezoekers vanuit de hele wereld. Van internationale kwekers tot retail.

Daarnaast is World Horti Center **het thuishonk van wereldwijd toptalent** uit het MBO, HBO en vooraanstaande kennisinstellingen (TU Delft, Leiden en Erasmus Universiteit), met 1.200 studenten.

Een unieke samensmelting van **onderzoek, demonstratie en educatie.** World Horti Center, home of horticulture!

Visie van World Horti Center

World Horti Center wordt het **innovatielab** van de internationale (glas)tuinbouwsector. Een toonaangevend centrum waar bedrijfsleven, onderwijs, onderzoek en overheid **samen innoveren, verbinden, creëren en inspireren**.

Het Nederlandse tuinbouwcluster kan mondiaal een **grote bijdrage** leveren aan het **welzijn en welbevinden van mensen**. Wij bieden oplossingen voor grote **maatschappelijke thema's**, zoals water, voedselvoorziening, voedselveiligheid, welbevinden en duurzaamheid.

Continue en versnelde innovatie is van groot belang om de koploperspositie van Nederland in de wereld te behouden.

Van visie naar realiteit

- **2,6 hectares**
- **1200 students**

- **Research greenhouse 6.500 m2**
- **Demo & Expo floors 9.000 m2**

Doelen World Horti Center 2019-2021

- WHC formule en identiteit verder uitbouwen;
- Verbreden op samenwerking;
- Innovatieagenda met 3 hoofdthema's: nieuwe teelten, nieuwe technologieën, biobased economie;
- Internationalisering;
- Learning communities.

In samenwerking met…

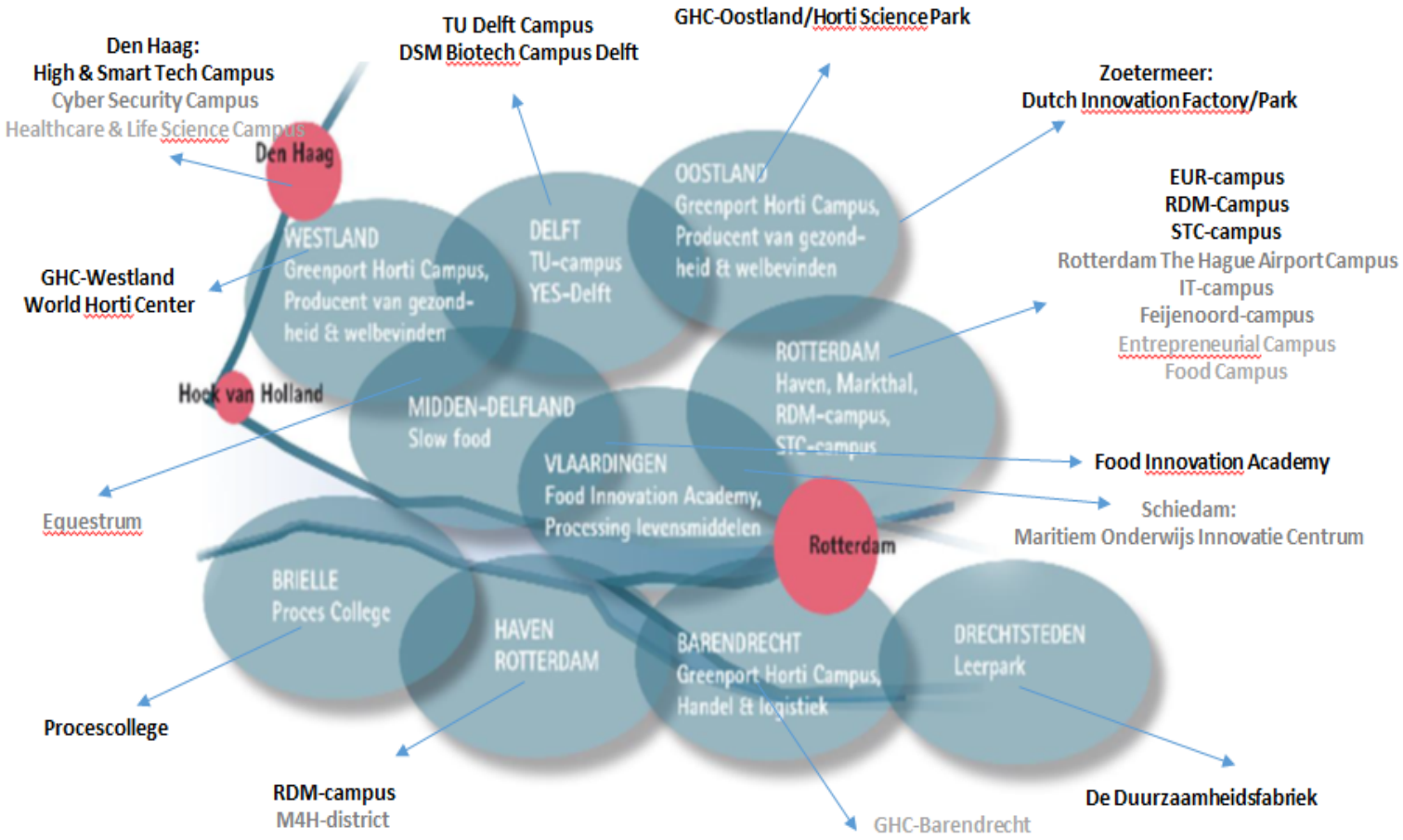

In zwart: bestaand/gestart
In donkergrijs: in voorbereiding
In lichtgrijs: idee

STRATEGY DEMAND

Vier O's werken samen

Onderzoek

Onderwijs-
Kennis

world horti center

Ontmoeten de 5e O

Ondernemen

GEMEENTE WESTLAND

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

provincie ZUID HOLLAND

Overheid

Onderwijs in World Horti Center

Het huis van MBO Westland
1200 studenten / 100 leraren
Opleidingen: horticulture, technologie/mechatronica, logistiek, business administratie, health & care: voortgezet onderwijs; 15 tot 20 jarigen)

Hogeschool Inholland
Gastlessen, onderzoeksprojecten (zoals drones in kassen)
Lessen op het gebied van duurzaamheid in de sector en supply chain management

Samenwerking met universiteiten van Leiden, Delft en Rotterdam: Classical / Technical / Business
Horticulture Hackaton voor business studenten
Lecture series *Mission to Mars*: what could Horticulture learn from space exploration?
Congres Food & Health voor geneeskundestudenten

DEMO Onderzoek

Leidend instituut voor mondiale onderzoek bij: Voedingstuinbouw en Sierteelt.

DEMO Kennisinstelling

Overdracht van kennis wereldwijd.

Samenwerking met diverse kennisinstellingen en universiteiten, waaronder Proeftuin Zwaagdijk, TNO, Fieldlab Glastuinbouw, Freshteq.

DEMO Demonstratie

Representant voor meer dan 100 bedrijven. De etalage van de technische tuinbouw.

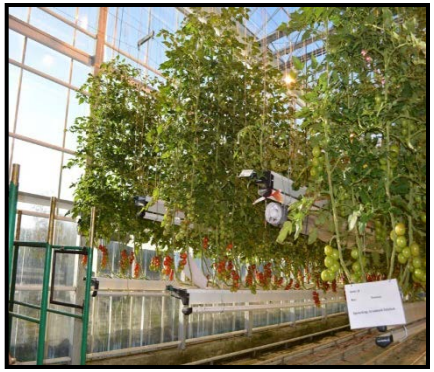

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Vragen aan adviescommissie:

- Hoe kunnen we de bekendheid van regionale campussen vergroten?
- Heeft u nog input voor het lerend netwerk rondom de regionale campussen: welke thema's zou u agenderen?
- Welke meerwaarde hebben deze campus initiatieven voor overige gemeenten binnen de MRDH?
- De komende weken werken we met de gemeenten aan een aantal projectvoorstellen om de regionale campussen te ondersteunen in hun ontwikkeling.
- Heeft u nog aanbevelingen met betrekking tot de focus van deze projecten?

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Uitwerking aanbevelingen adviescommissies & overlegtafels tussenevaluatie

Presentatie t.b.v. adviescommissies

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Aanleiding

- 14 aanbevelingen uit Tussenevaluatie Gemeenschappelijke Regeling (sept 2017) worden geïmplementeerd in follow-up programma o.l.v. stuurgroep

- Voor twee aanbevelingen is breed draagvlak voor verbetering, maar nadere uitwerking nodig: bestuurlijke overlegtafels en Adviescommissies

- N.a.v. verschillende gesprekken heeft stuurgroep uitgangspunten geformuleerd m.b.t. eventuele initiatieven voor bestuurlijke overlegtafels en verbeterde positionering van de Adviescommissies

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Zorgvuldig proces doorlopen

Gesproken met betrokkenen binnen en buiten MRDH:

- ✓ MRDH coördinatoren
- ✓ Oud-voorzitters AC's
- ✓ Provincie Zuid-Holland
- ✓ Bestuurlijk eigenaar strategische agenda + aantal burgemeesters
- ✓ Voorzitters kringen griffiers
- ✓ Voorzitters kringen gemeentesecretarissen
- ✓ Adviescommissieleden (die vorige periode ook lid waren)

*<u>Oktober:</u> presenteren **voorlopige uitgangspunten** in AC's en BC's*

*<u>December:</u> AB-besluit over **definitieve uitwerking** voor beide aanbevelingen*

Adviescommissies

Aanbeveling tussenevaluatie:

Zorg voor een betere invulling van de Adviescommissies zodat zij:

- *Beter en eerder in het proces worden betrokken*
- *Op de juiste onderwerpen goed advies kunnen geven*
- *Hun rol richting de gemeenteraden goed kunnen vervullen*

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Belangrijkste input uit gesprekken

- Adviescommissieleden hebben cruciale rol als ‘linking-pin’ tussen MRDH en gemeenteraden. Hiervoor zijn goede informatievoorziening en functionerende klankbordgroep in de eigen gemeente belangrijk

- Kaderstelling, controle en verantwoording gebeurt in lokale gemeenteraad (rol voor wethouders & burgemeester)

- Inhoud ‘staat voorop’ en moet op zo’n manier besproken worden dat het voor adviescommissieleden relevant is om te komen en hun advies/input meer effect heeft. Meer aan voorkant beleidsproces.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Hoe gaan we hier als MRDH mee om?

Uitgangspunten:

Adviescommissieleden voeren dialoog in 3 vormen:

1. Reguliere vergaderingen: opgesplitst in formele vergadering voor advisering op basis van jaarplanning + ‘themadiscussie’ veelal met Va en EV gecombineerd.
2. Themadiscussies (bij voorkeur subregionaal): in gesprek over relevant thema en de raakvlakken met lokale vraagstukken. MRDH zorgt voor ‘facts & figures’ en inleiding door bestuurder
3. Regiodag: één keer in het jaar netwerken en (behaalde resultaten in) regio met elkaar te delen

Bij vorm 2 en 3 worden actief overige raadsleden uitgenodigd. De frequentie van vorm 1 kan eventueel naar beneden.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Uitgangspunten

- Bestuurscommissies (of het algemeen bestuur) stellen een heldere adviesvraag op en raadplegen de adviescommissies vóórdat het definitief besluit is genomen om een zienswijze te starten.

  (principebesluit > AC-advies > definitief besluit > zienswijze)

- Adviescommissieleden houden vinger aan de pols hoe input raadsleden en zienswijzen zijn geborgd in uitwerking beleid

- Lokaal werken bestuurders en adviescommissieleden actief samen in klankbordgroep in de eigen gemeente (/lokale werkgroep).

Bestuurlijke tafels/initiatieven

Aanbeveling tussenevaluatie:

Zorg dat ook andere onderwerpen die raken aan Va of EV besproken kunnen worden door:

- Te werken met een opt-in systeem
- Faciliteren bestuurlijke tafels door MRDH-organisatie, op basis van een bijdrage (in euro's en ambtelijke capaciteit) van de deelnemende gemeenten naar rato van hun inwonertal

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Belangrijkste input uit gesprekken

- Blijf binnen de GR, geen discussie over formele taken en bevoegdheden, wees duidelijk over rollen van de MRDH.

- Kijk welk bestuurlijk overleg/initiatief de MRDH kan faciliteren i.r.t. de kerntaken en de strategische agenda (inhoud voorop).

- Het AB is dé plek om deze manier van werken te stimuleren en te bewaken (platformfunctie).

- GR artikel 3.5 biedt de mogelijkheid tot oprichten van bestuurlijke tafels. Er bestaan echter al veel bestuurlijke tafels en netwerken in de regio, dus voorkom bestuurlijke drukte.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Hoe gaan we hier als MRDH mee om?

Uitgangspunten:

- Vanuit de strategische agenda en de kerntaken van de MRDH is het vanuit de inhoud verstandig verbinding te leggen met relevante bestuurlijke tafels en initiatieven, en deze waar nodig te faciliteren.
- Afstemming hierover vindt plaats in het AB als platform.
- Een overzicht van alle relevante bestuurlijke overlegtafels en netwerken in het MRDH-gebied, faciliteert het AB bij het stimuleren en bewaken van de omgang met bestuurlijke tafels en initiatieven.
- Bestuurlijke drukte wordt voorkomen.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Uitgangspunten:

- Als meerdere MRDH- gemeenten toch behoefte hebben aan een nieuwe tafel onder de vlag en met ondersteuning van de MRDH, voorziet GR art. 3.5 in een mogelijkheid tot faciliteren. Dit kan ook echter ook informeler geregeld worden.

- Gemeenten zijn bij een nieuwe tafel zelf verantwoordelijk voor het formuleren van doelen (geen overdracht van taken en bevoegdheden) - en het organiseren van geld en mensen - en brengen het voorstel in bij bestuurscommissie(s) en het AB.

- AB besluit o.b.v. een voorstel met motivering door de initiatiefnemers en een advies hierover van de bestuurscommissie(s):
  1. Inhoud: relatie met strategische agenda
  2. Bestuurlijke drukte: meerwaarde t.o.v. bestaande tafels
  3. Verhouding eigen inzet en middelen met gevraagde ondersteuning
  4. Resultaat: hoe en wanneer terugkoppelen voortgang

Zijn er vragen of aanvullingen op basis van de gepresenteerde uitgangspunten?

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat

21 november 2018
agendapunt 2

Onderwerp	**Vergaderplanning 2019**		
Voorstel	1. De vergaderplanning 2019 van de adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat vaststellen. 2. Kennisnemen van de planning van de overige (bestuurlijke) overleggen van de MRDH.		
Korte motivering	De adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat dient de data vast te stellen voor de reguliere vergaderingen van de adviescommissie. De vergaderingen van de (bestuurlijke) gremia zijn zo op elkaar afgestemd dat de doorlooptijd van besluiten zo kort mogelijk is. Ter informatie is de planning van de overige (bestuurlijke) overleggen van de MRDH bijgevoegd. <u>Vergaderplanning 2019</u> o 13 februari 2019 o 10 april 2019 o 5 juni 2019 o 9 oktober 2019 o 20 november 2019 Het tijdstip van de vergaderingen is van 18.00 uur tot 20.00 uur bij de MRDH, Westersingel 12, Rotterdam.		
Financiën	n..v.t.		
Juridisch	n.v.t.		
Communicatie	n.v.t.		
Bijlagen	1.vergaderplanning MRDH 2019		
Gevolgde procedure	**Bestuurscommissie**	27 september 2018	
	Dagelijks bestuur	n.v.t.	
	Zienswijzetermijn	n.v.t.	
	Anders, te weten	n.v.t.	
Verdere procedure	**Zienswijzetermijn**	n.v.t.	
	Dagelijks bestuur	n.v.t.	
	Algemeen bestuur	n.v.t.	
	Anders, te weten	n.v.t.	
Openbaar besluit	ja	**Contactpersoon**	Hélène van Rijn
Wet. bekendmaking	29 oktober 2018	**Telefoonnummer**	088 5445 242

Planning (bestuurlijke) overleggen MRDH 2019

Ter informatie is hieronder het overzicht opgenomen van de geplande (bestuurlijke) overleggen.

2019	jan.	feb.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
algemeen bestuur			8		24		12				1	13
dagelijks bestuur		20	27	17		26			11	16	27	
bestuurscommissie Va	30		6	10	15	12	10		25	16	20	18
bestuurscommissie EV	30		13		15		10			16		4
adviescommissie Va		13		10		5				9	20	
adviescommissie EV		13		10		5				9	20	
ambtelijk overleg Va	16	11	25	23	27	24			9 30		4	2
ambtelijk overleg EV	14	18	25	23		24			30		18	
presidium Va	9 30	13	13 27	10 24	15 29	12 26	10		4 18	16	6 20	4 18
presidium EV	9	13		17		19			25		13	

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Westersingel 12
Postbus 21012
3001 AA Rotterdam

Telefoon 088 5445 100

E-mail: informatie@MRDH.nl
Internet: www.mrdh.nl

Bankrekeningnummer:
NL96 BNGH 0285 1651 43

KvK nummer:62288024

M E M O

Aan	Adviescommissie EV	**Datum**	06-11-2018
Van	Elske Janssens, Nico van Hemert en Anne Sanders		
Telefoon	06-42789471	**Onderwerp**	Regionale campusontwikkeling

Aan de adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat,

Naast de universitaire campussen in de regio kent de MRDH ook een aantal regionale campus initiatieven. Tijdens de adviescommissie van 10 oktober hebben we u hier meer over verteld maar was er te weinig ruimte voor vragen en discussie. Daarom nogmaals aandacht voor dit onderwerp waarbij we in deze memo de laatste stand van zaken hebben gevat.
Besluitvorming over de vijf beschreven campusprojecten vindt plaats in de bestuurscommissie van 22 november. Komend jaar wordt het campusnetwerk opgericht en blijft het thema regionale campusontwikkeling een onderwerp op de agenda van Economisch Vestigingsklimaat. Daarbij nemen we graag uw input mee en leggen de volgende adviesvragen voor de bestuurscommissie EV aan u voor:

- ⇨ Hoe kan de MRDH in 2019 de ontwikkeling van dit type campussen op een goede manier stimuleren?

Aanpak regionale campusontwikkeling

1. Inleiding

Naast de grote universitaire campussen die onze regio rijk is (TU Delft en Erasmus universiteit) zijn er ook regionale campussen met een grote regionale economische impact. Dit type is vaak meer business-/onderwijs-gedreven en richt zich daardoor op het MKB en de middelgrote bedrijven. Het HBO en MBO zijn bij dit type campussen de onderwijsfocus. Deze campussen zijn ook voor bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen van groot belang. Het zijn de plekken waar talent van de toekomst samenwerkt met bedrijven om te komen tot innovaties en transities, bijvoorbeeld rondom de thema's energie en digitalisering. Zo maken zij de regio klaar voor de toekomst en dragen bij aan de regionale economie. Campusontwikkeling is dan ook een belangrijk speerpunt voor zowel de MRDH als de Roadmap Next Economy (RNE) en dan vooral het transitiepad Next Education. Om deze reden werken MRDH en Next Education nauw samen rondom een gezamenlijke aanpak voor regionale campusontwikkeling.

2. Business-/onderwijscampus nader beschouwd

Onderzoek[1] toont aan dat dit type campus een ander karakter heeft dan de research- en science-campus. Bij deze laatste staat onderzoek centraal vaak in combinatie met de onderzoekers van R&D-afdelingen van grote bedrijven en multinationals. Bij een regionale business/onderwijscampus staat de business centraal waarbij onderwijs en onderzoek zich op een andere manier groeperen om deze bedrijven heen dan bij een research- of science-campus. Dit leidt onder meer tot samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs en tot inzet van kennis om goede business-ideeën sneller naar de markt te brengen. Gebruikelijke scheidslijnen worden bij deze samenwerkingsverbanden flexibel zoals die tussen werken en leren, theorie en praktijk, initieel onderwijs en een leven lang ontwikkelen. Voornaamste karakteristieken voor dit type campus zijn:

1. Sector-gedreven: in de meeste gevallen is dit type campus sterk sector gedreven. Zo gaat het bij het Maritiem Onderwijs en Innovatie Centrum in Schiedam om de maritieme sector, concentreert de Dutch Innovation Factory in Zoetermeer zich op de ICT-sector en gaat het bij het Horti Science Park n

[1] 'De omgekeerde route'. Lysias/Strategy on Demand, maart 2018

Lansingerland om de greenport. Dit betekent ook dat deze campus een thuishaven is voor die sector en voor de bedrijven (en hun netwerken) vanuit deze sector.

2. Sterk MKB-georiënteerd: binnen deze campussen zijn het met name de MKB-bedrijven die betrokken zijn. Het benodigde onderwijs en onderzoek krijgt daardoor ook een minder theoretisch karakter en is vooral gericht op toepassing, snellere time-to-market en daarvoor benodigde innovaties.
3. Voortouw bij HBO en MBO: bij deze campussen zijn het de HBO- en MBO-instellingen die in de lead zijn. Dat leidt onder meer tot een verdere inzet van lectoraten en practoraten met de uitdaging voor universiteiten om daar inhoudelijk op aan te haken. Denkbaar is een afgestemd onderzoeksaanbod voor bedrijven vanuit HBO en MBO. Hierbij ontwikkelt het MBO zich meer als portal richting het MKB zoals beschreven door de WRR[2].
4. Een fysieke plek: deze campus hebben een fysieke plek. Dit biedt mogelijkheden voor aansluiting daarop van field labs, living labs, innovatie hubs etc.

Samenwerking binnen dit type campus heeft impact op een aantal sociaal-economische vraagstukken in onze regio:

1. Het human capital vraagstuk: een aantal sectoren in onze regio heeft een structureel tekort aan personeel terwijl er binnen andere sectoren banen verdwijnen. Door van de campussen aantrekkelijke en bruisende plekken te maken waar onderwijs en bedrijfsleven nauw samenwerken, groeit de bekendheid van deze sectoren en opleidingen. Kiezen voor een baan of opleiding binnen deze sectoren en campussen biedt een goed toekomstperspectief voor jongeren in deze regio.
2. Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt: intensieve samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven leidt ook tot een actueel curriculum. Dat is van groot belang om ook kwalitatief de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te optimaliseren. Dat geldt ook voor werknemers die al binnen bedrijven aan de slag zijn. Technologische ontwikkelingen hebben een grote impact op bestaande banen en beroepen. Het vraagt om nieuwe leerconcepten die ook zittend personeel ondersteunen bij veranderingen binnen een sector.
3. Stimuleren van innovatie: binnen en vanuit de sector zelf; het benutten van kansen die nieuwe technologie te bieden heeft en de ontwikkeling van nieuwe producten en concepten die passen bij een veranderende maatschappij. Hier ligt een link met Fieldlabs, business-driven incubators en andere initiatieven waar toegepast onderzoek wordt uitgevoerd.

3. Roadmap Next Economy als perspectief

De ontwikkelingen rondom regionale campusvorming moeten zoals aangegeven ook worden gezien in het licht van de Roadmap Next Economy. Deze roadmap bestaat uit vijf transitiepaden: Smart Energy Delta, Smart Digital Delta, Circular Economy, Next Society en Next Education. Next Education bestaat uit twaalf onderwijsinstellingen uit onze regio: drie HBO- en negen MBO-instellingen. Zij verkennen de mogelijkheden voor samenwerking en benodigde systeeminterventies op de volgende onderwerpen:

- Docent van de toekomst (inclusief hybride docent)
- Smart Digital & onderwijs
- Energietransitie & onderwijs
- Leven Lang Ontwikkelen mede in relatie tot de Human Capital Agenda in wording van de EBZ
- Campusvorming.

Het type campus zoals beschreven in deze notitie is in de visie van Next Education dan ook bij uitstek de plek waar gewerkt kan worden aan innovaties en transities, vanwege samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Vanuit deze insteek is het ook mogelijk de ontwikkeling van regionale campussen samen op te pakken.

4. Een regionaal campusnetwerk

Naast bijdragen aan de afzonderlijke campusprojecten binnen de MRDH, die hierna nader worden toegelicht, hebben de gemeenten ook aangegeven van andere campusinitiatieven te willen leren. Om te borgen dat de verschillende projecten in samenhang worden ontwikkelden dat het gaat om een structurele investering in campussen met regionale impact, wordt er een campusnetwerk opgericht. De MRDH en Next Education pakken dit samen op in samenwerking met de betrokken campussen, bedrijven en onderwijsinstellingen. Doel van dit netwerk is om naast verbindingen te leggen tussen de verschillende initiatieven en oplossingen te vinden voor gemeenschappelijke uitdagingen, ook het type campus te professionaliseren en van elkaar te leren. De behoefte aan kennisuitwisseling en delen van ervaringen sluit aan bij de ambities van Next Education om te komen tot een regionaal campusnetwerk.

[2] Naar een lerende economie, WRR 2013

Dit netwerk wordt opgezet voor een periode van twee jaar met een evaluatie na één jaar om na te gaan of het netwerk het gewenste effect heeft.

5. Campusprojecten met regionale impact

De afgelopen maanden is er binnen de werkgroep regionale campusontwikkeling gewerkt aan het uitwerken van projecten met een regionale impact en aan de opzet van een campusnetwerk. Er bleek veel animo vanuit de gemeenten te zijn hier voor. Daarom zijn naast de gemeenten die een projectvoorstel indienen ook de gemeenten Westland, Rotterdam en Nissewaard aangesloten. Ook de gemeenten Delft, Den Haag en Brielle hebben te kennen gegeven graag aan te willen sluiten bij het netwerk.

De selectie van de projecten is vraag gestuurd, met als uitgangspunt learning by doing. Kortom: er is intensief samengewerkt met de gemeenten om tot gedegen projectvoorstellen te komen die een regionale impact hebben. Hierbij is het uitgangspunt dat het concrete projecten zijn met een duidelijke toegevoegde waarde. Ook is met succes gestuurd op het aantoonbare commitment vanuit onderwijsinstellingen en bedrijven bij de campusprojecten en op een stevige cofinanciering tegenover de gevraagde MRDH bijdrage.

Gedurende de looptijd van de verschillende projecten zal monitoring door de MRDH plaatsvinden op de voortgang mede om het lerende effect van de projecten te benutten. Verder zorgt het campusnetwerk er de komende jaren voor dat het type campus waar de focus op ligt zich verder kan ontwikkelen en kan versterken binnen het regionale netwerk. Kennisuitwisseling, intervisie en masterclasses gaan hier voor zorgen. Het onderwerp regionale campusontwikkeling blijft ook in 2019 een van de speerpunten van EV. De verwachting is dan ook dat er dan weer een financiële bijdrage geleverd kan worden vanuit de MRDH aan andere campusprojecten met regionale impact. Hier onder een overzicht van de verschillende campusprojecten waarvoor op dit moment een bijdrage vanuit de MRDH wordt gevraagd.

<u>Horti Science Park, Lansingerland:</u>
De transitie naar een nieuwe economie wordt gedreven door een aantal dominante ontwikkelingen, waaronder digitalisering en energietransitie. Beide ontwikkelingen bieden uitdagingen maar ook grote kansen voor het greenportcluster. De greenportbedrijven in de metropoolregio leveren met een exportwaarde van ruim € 5 miljard en een productiewaarde van ruim € 3 miljard een substantiële bijdrage aan deze economie. De sector herkent de beschreven transitie uit de Roadmap Next Economy en geeft daar op het Horti Science Parc Oostland invulling aan met het project Toekomstbestendig Glastuinbouwcluster Greenport West-Holland. De aanvraag bestaat uit twee inhoudelijke onderzoeksprojecten: Digital Greenhouse en Fossielvrije Glastuinbouw. De komende 2,5 jaar wordt onderzoek uitgevoerd om te kijken welk (technisch) effect digitaal en fossielvrij telen heeft op zowel gewas en bedrijfsvoering als het behalen van duurzaamheidseisen. De beschreven transitie leidt tevens tot nieuwe (technologische) banen. Door tijdens de looptijd van het project samen te werken met het mbo middels praktijkgericht onderzoek ontwikkelen jongeren de juiste kennis en vaardigheden om deze nieuwe banen te vervullen. De totale projectomvang is € 1.205.000 waarbij om een bijdrage van de MRDH wordt gevraagd van € 525.000.

<u>Equestrum, Midden-Delfland:</u>
De kennis- en innovatiecampus Equestrum in Midden-Delfland richt zich op de hippische sector in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Deze sector heeft een grote economische waarde. Naast dat veel inwoners van de metropoolregio paardensport als vrijetijdsbesteding beoefenen, kent de regio veel hippische bedrijvigheid en zijn we als Nederland grootleverancier in toppaarden, ruiters en bondcoaches. Om deze toppositie te behouden wordt Equestrum de komende jaren doorontwikkeld tot een internationaal gerenommeerde innovatiecampus waar ondernemers, onderzoekers en studenten samen werken aan thema's als breeding, scouting, dierenwelzijn, circulariteit en het gebruik van technologie zoals robotica, sensortechnologie en big data. De oprichting van het practoraat 'Hippische Innovatie' verbindt praktijkgericht onderzoek (MBO) aan deze thema's. Resultaten worden beschikbaar gesteld aan de branche middels trainingen en masterclasses. Vanuit deze onderzoeksprogramma's worden cross-overs gemaakt naar de sector sport, internationale handel, plattelandsontwikkeling, vrijetijdsbeleving, zorg en welbevinden. Volgend jaar wordt het hippische EK 2019 in Rotterdam georganiseerd. Een unieke kans om als regio innovatie in de paardensport verder op de kaart te zetten. De gevraagde MRDH bijdrage van €150.000 wordt besteed aan de ontwikkeling van de hierboven beschreven innovatieactiviteiten van Equestrum en maakt onderdeel uit van een totale projectomvang van €325.000.

Maritiem Onderwijs en Innovatie Centrum, Schiedam

Het Schiedams havengebied is de thuisbasis voor offshore gerelateerde werkgelegenheid. Uit recent onderzoek van de Erasmusuniversiteit blijkt dat dit gebied gekenmerkt kan worden als een belangrijke en kennisintenstieve maritieme hotspot vanwege de volop aanwezige ingenieurs en onderhouds- en reparatiewerven die diensten leveren aan de offshore industrie. Daarmee vervult dit gebied een belangrijke functie binnen het maritieme cluster die de regionale economie versterkt. De gemeente investeert volop in het gebied en heeft recent een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het Havenbedrijf Rotterdam. Een structureel samenwerkingsverband tussen bedrijfsleven, onderwijs en publieke sector ontbreek echter nog in dit havengebied. Dit is nodig als katalysator voor samenwerking op het gebied van onderwijs, onderzoek, innovatie en expertiseontwikkeling tussen bedrijven en onderwijsinstellingen. Met de oprichting van het Martiem Onderwijs en Innovatie Centrum (MOIC) wordt hierin voorzien. De focus ligt op het oplossen van innovatievraagstukken op het gebied van digitalisering, het opleiden van technisch/ICT personeel van de toekomst, om- bij- en opscholing van personeel en het aantrekken van nieuw personeel door promotie van de maritieme sector. Middels de aanvraag wordt een projectleider aangesteld die de komende twee jaar deze activiteiten initieert en een financieringsmodel ontwikkelt om het MOIC te laten floreren. De totale projectomvang is € 400.000 waarbij om een bijdrage van de MRDH wordt gevraagd van € 275.000.

Food Innovation Academy, Vlaardingen:

De Food Innovation Academy (FIA) is innovatielab waar bedrijfsleven, onderwijs en overheid samen innoveren, creëren en inspireren. Hier bij is een breed palet van bedrijven uit de levensmiddelentechnologie, onderwijs en overheden betrokken. Doel is om innovatie in de sector te bevorderen, de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren en te zorgen voor meer aanwas van arbeidskrachten in de sector. Om deze samenwerking te verankeren, wordt er een Try & Taste-omgeving ingericht als kloppend hart van de sector naar buiten toe. Zo ontstaat een ontmoetings-en inspiratieplaats waar bedrijven, studenten, docenten, medewerkers en onderzoekers zich presenteren, samen leren en onderzoeken en samenwerken. Doel is het verbinden van vragen vanuit het bedrijfsleven met onderzoeken van studenten als onderdeel van hun onderwijsprogramma. Een plek waar klanten, leveranciers, maar ook leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs en andere gasten ontvangen worden en kennis maken met de thema´s voedsel, gezondheid en technologie. De komende twee jaar zal deze ontmoetingsplek worden opgericht als onderdeel van de reeds bestaande FIA die begin 2019 wordt geopend. De totale projectomvang is € 492.000 waarbij om een bijdrage van de MRDH wordt gevraagd van € 230.000.

Dutch Innovation Park, Zoetermeer:

Binnen de gemeente Zoetermeer vormt het Dutch Innovation Park een campus waar vanuit een samenwerkingsovereenkomst met de Haagse Hogeschool, maatschappelijke vraagstukken worden aangepakt door nieuwe technologieën in te zetten. Dit wordt gedaan in een samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente. Om de opzet hiervan te versterken wordt er een ´InnoLab-structuur´ opgericht om vanuit het Park in de stad leer-onderzoeksomgevingen te creëren. Een InnoLab vervult hiermee de brugfunctie tussen inwoners, markt, middenveld en overheid. Een InnoLab fungeert als een laboratorium waar op een experimentele manier wordt gezocht naar nieuwe oplossingen. Op deze manier worden de professionals van de toekomst opgeleid, worden maatschappelijke uitdagingen met nieuwe technieken aangepakt en kan de opgedane kennis en ervaring regio breed worden toegepast. Het eerste Innolab heeft als onderwerp energietransitie en e-health. Middels deze aanvraag wordt voorzien in middelen voor het ontwikkelen van de stadsfaculteit en het ontwikkelen van het eerste InnoLab. De totale projectomvang is € 636.975 waarbij om een bijdrage van de MRDH wordt gevraagd van € 230.000.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Regionaal campusnetwerk

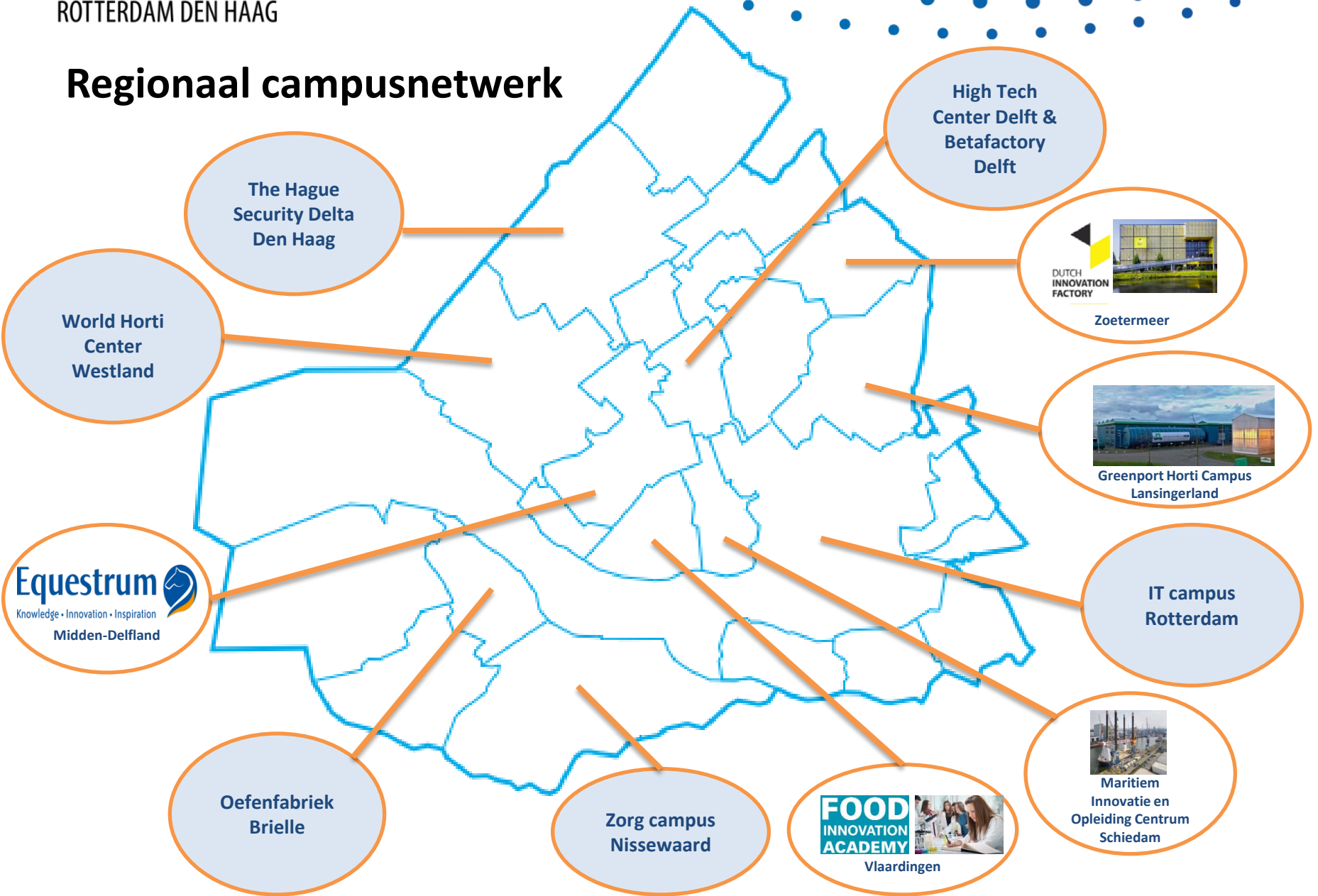

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Aan	ACEV 21 november 2018	Datum	6 november 2018
Van	Gert de Visser	Betreft	Strategie Werklocaties MRDH
Tel	06-17029931		

Adviesvraag aan Adviescommissie EV

1. Waar moet de bestuurscommissie EV rekening mee houden bij de uitvoering van de strategie?

Positionering en verdere proces

De Strategie Werklocaties MRDH 2019-2030 beantwoordt aan het verzoek van de provincie Zuid-Holland om de regionale kantorenvisie (2015) te actualiseren en een regionale visie bedrijventerreinen op te stellen. Met de Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat (ACEV) is in januari een discussiebijeenkomst gehouden over de behoefteramingen en de uitkomsten van onderzoeken. In de ACEV van september zijn door de nieuwe raadsleden aandachtspunten benoemd. Daarbij is gesproken over adaptiviteit, de samenhang met Next Economy, brede verduurzaming en circulariteit, integraliteit, oog voor de opgaven én de krachten van de regio, en wonen als versterking (en niet alleen een bedreiging) van een weerbare stad. Op 21 november wordt de ACEV advies gevraagd op de uitvoering van de strategie. De bestuurlijke eigenaar namens de Bestuurscommissie EV, wethouder Van der Laar (Rijswijk), is aanwezig bij de Adviescommissie EV en brengt het advies van de ACEV in bij de Bestuurscommissie EV van 22 november.

Essentie Strategie Werklocaties MRDH

De strategie bevat de visie tot 2030 en regionale afspraken tot 2023 over kantoren, bedrijventerreinen en detailhandel in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Hiermee versterken de 23 regiogemeenten het regionaal economisch vestigingsklimaat. **De strategie stuurt op kwaliteit van de werklocaties, marktevenwicht in vraag en aanbod naar werklocaties en verduurzaming.** Het is een samenhangende visie op de ontwikkeling van werklocaties vanuit de bestaande situatie, en richting de gewenste ramingen tot 2030. Met deze strategie benoemen MRDH en regiogemeenten per locatie de acties voor de huidige bestuursperiode.

De strategie wordt met 23 regiogemeenten vastgesteld, maar de uitvoering is locatie- en opgavegericht. Daar ontstaan kleinere coalities. Actuele ramingen, bestaande krachtige ontwikkelingen en ruimtelijk-economische vraagstukken zijn het uitgangspunt. Deze strategie is daarom geen blauwdruk of regionale structuurvisie.
De aanpak van de MRDH is ook adaptief, want bij nieuwe provinciale behoefteramingen worden de afspraken (waar nodig) opnieuw tegen het licht gehouden. Er wordt wel al geanticipeerd op kansrijke locaties voor watergebonden circulaire economie en mogelijke transformatie van bedrijventerreinen.

In de strategie zijn 36 prioritaire locaties benoemd, die van regionaal belang zijn voor de beoogde kwalitatieve impuls en de kwantitatieve balans in vraag en aanbod.

Prioritering werklocaties	totaal	prioriteit
Kantorenlocaties	128	2
Bedrijventerreinen	250	28
Detailhandel	305	6

Aan de bestuurscommissie wordt voorgesteld om in 2019 de inzet van de MRDH vooral te richten op de volgende 10 locaties: Rivium Capelle aan den IJssel, Schieoevers Delft, Binckhorst Den Haag, Zichtenburglaan e.o Den Haag., Kapelpolder Maassluis, Haventerrein Nissewaard, Plaspoelpolder Rijswijk, Spaanse Polder Rotterdam, Unileverterrein Vlaardingen en Zoeterhage Zoetermeer. Daar komen een of meer van de volgende kwesties samen: wonen/werken, watergebonden terreinen/HMC, revitalisering en transformatie kantorenvoorraad.

Een bondige inhoudelijke samenvatting is op pagina vier terug te vinden in de Strategie Werklocaties (volg ook deze link). Na opslaan in Acrobat Reader staat vanaf pagina 4 in de bovenbalk een handige documentnavigatie.

Uitvoering van de strategie
Een kwestie die in 2019 verder wordt uitgewerkt is de relatie tussen wonen en werken. Om aan de verstedelijkingsopgave te kunnen beantwoorden hebben veel gemeenten binnenstedelijke transformatiegebieden aangewezen. Hierdoor wordt nu op 40 van de 250 bedrijventerreinen (zie pagina 36). in de regio gekeken naar (vormen van) transformatie naar een andere functie (wonen), terwijl er ook een sterk besef is gekomen dat werklocaties nodig zijn voor het versterken van agglomeratiekracht. Deze dubbele ruimteclaim is complex, overstijgt gemeentegrenzen en is sterk verweven met bereikbaarheids- en duurzaamheidsvraagstukken.
Forse transformatie van bedrijventerreinen in Den Haag (Binckhorst), Delft (Schieoevers) en Rotterdam (zoals Piekstraat, Maashaven en Ceintuurbaan) hebben invloed op het regionale marktevenwicht. De markt vraagt om combinaties van wonen en werken, maar hoe combineren we dat? Ook bij kleinere plannen zoals in Vlaardingen (Wilhelminahaven) en Nissewaard (Haventerrein) speelt deze sterke afweging. Dit betekent ook dat verstedelijking raakt aan de taken van de MRDH. In de afweging van het economisch belang van een terrein, zit namelijk ook de woningbouwpotentie.

De strategie benoemt de opgaven van de regiogemeenten op werklocaties. Met het uitvoeren van die acties dragen gemeenten kwalitatief en kwantitatief bij aan de match van vraag en aanbod en de verduurzaming. Door de MRDH-organisatie wordt bijgedragen door kennisuitwisseling, monitoring en projectbijdragen. De 36 prioritaire locaties zijn van regionaal belang en/of vereisen extra maatregelen.

- ⇨ De strategie werklocaties is in zijn geheel te vinden via deze link. LET OP: het is een groot bestand (249 pag).

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat
21 november 2018
agendapunt 5

Onderwerp	**Voorstel werkwijze en positionering adviescommissies**
Voorstel	• Vaststellen van de nieuwe werkwijze van de adviescommissies; • Het algemeen bestuur en de bestuurscommissies per brief informeren over de voorgenomen werkwijze.

Korte motivering	*Aanleiding*
	In de tussenevaluatie GR MRDH (2017) is gesignaleerd dat de opkomst bij vergaderingen van de adviescommissies laag is en dat de effectiviteit van adviezen kan worden verbeterd. Dit terwijl de betrokkenheid van raadsleden bij de MRDH juist van belang is.
	Naar aanleiding daarvan werd aanbevolen te zorgen voor een betere invulling van de adviescommissies zodat zij:
	- Beter en eerder in het proces worden betrokken en goed geïnformeerd zijn;
	- Op de juiste onderwerpen tijdig advies kunnen geven vanuit het perspectief van raadsleden;
	- Hun rol richting het eigen college en de eigen gemeenteraad goed kunnen vervullen, bijvoorbeeld in hun eigen klankbordgroep in de gemeente.
	
	Voorstel
	De stuurgroep 'follow-up programma tussenevaluatie' heeft met verschillende betrokkenen gesproken over een aangepaste werkwijze die de positionering en werking van de adviescommissies (in het besluitvormingsproces van) de MRDH verbetert.
	Op basis van gesprekken met raadsleden, bestuurders, griffies en gemeentesecretarissen doet de stuurgroep een voorstel voor werkwijze en verbeterde positionering van de adviescommissies in het besluitvormingsproces. De uitgangspunten van dit voorstel zijn op 10 oktober jl. namens de stuurgroep in de adviescommissies gepresenteerd. Daarbij zijn voorstellen gedaan met betrekking tot:
	- De vorm en frequentie van de adviescommissies.
	- De plek van de adviescommissies in het besluitvormingstraject.
	- De rol van de voorzitters van de adviescommissies (en een eventuele agendacommissie).
	- De rol die de klankbordgroepen in de gemeenten kunnen spelen.
	- Andere voorwaarden om de adviescommissies in staat te stellen hun rol te vervullen (o.a. informatievoorziening en digitaal vergadersysteem).
	
	De voorgestelde uitgangspunten voor werkwijze zijn:
	- Meer variatie in de vormen van overleg waarin de leden van de adviescommissies worden betrokken bij de besluitvorming in de MRDH:
	  • Reguliere vergaderingen worden waar mogelijk opgesplitst in vergaderingen voor formele advisering en een themadiscussie (veelal met de adviescommissies Va en EV gecombineerd);
	  • Themadiscussies (eventueel subregionaal en in de regio): op onderwerpen die zich daar voor lenen in gesprek gaan over relevante thema's en de raakvlakken met lokale vraagstukken, voorzien van inleiding door MRDH-bestuurders en facts & figures. Ook toegankelijk voor raadsleden buiten de adviescommissies ;
	  • Regiodag: één keer in het jaar netwerken en behaalde resultaten in de regio met elkaar delen. Ook toegankelijk voor raadsleden buiten de adviescommissies;
	- Een in te stellen agendacommissie voor iedere adviescommissies bepaalt in overleg met de MRDH-organisatie en/of betrokken MRDH-bestuurders welke vorm(en) het meest geschikt is voor een onderwerp.
	- De adviescommissies bepalen in overleg met de bestuurscommissies en/of het algemeen bestuur wanneer en op welke manier een onderwerp geagendeerd zal worden, aan de hand van de inhoudelijke jaarplanning en de vergaderkalender. Dit kan op initiatief van de adviescommissies of het MRDH bestuur. Onderwerpen kunnen dus meerdere malen worden geagendeerd in verschillende fases van het besluitvormingsproces, met verschillende doelen (meedenken, bijgepraat worden, adviseren, etc.).
	- Elk kwartaal wordt de inhoudelijke jaarplanning (waar reeds mee gewerkt wordt) geactualiseerd.
	- Bij gevraagd advies van de bestuurscommissies of het algemeen bestuur stelt dit gremium een heldere adviesvraag en wordt aangegeven wat er met het advies zal

	worden gedaan. - Wanneer een bestuurscommissie of het algemeen bestuur een besluit wil voorleggen aan de 23 gemeenten middels een zienswijzeprocedure zal de inhoud hiervan, met uitzondering van de planning & control producten (in verband met de beleidscyclus) altijd éérst worden voorgelegd aan de adviescommissies. Voor het optimaal kunnen functioneren van de adviescommissies en hun leden zijn er ook een aantal randvoorwaarden waar aan moet worden voldaan. Deze zullen als volgt worden ingevuld: - Het stimuleren van bestuurders en adviescommissieleden om samen in een gemeentelijke klankbordgroep (lokale werkgroep) de lokale inbreng en aandachtspunten t.a.v. de MRDH af te stemmen. - De MRDH voert een digitaal vergadersysteem in, hanteert strakke verzendtermijnen en verzorgt een beknopte samenvatting bij documenten. - Aanwezigheid van MRDH-bestuurders bij vergaderingen en discussies. De huidige GR en Verordeningen hoeven voor deze voorstellen niet te worden gewijzigd. De daarin verwoorde uitgangspunten blijven gewoon van kracht: - De adviescommissies adviseren het algemeen bestuur en de bestuurscommissies over verschillende aangelegenheden. De adviescommissies zijn bevoegd tot: • het uitbrengen van advies over een besluit dat in het kader van de zienswijzeprocedure aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten wordt voorgelegd; • het uitbrengen van advies op verzoek van de Bestuurscommissies; • het uitbrengen van advies op eigen initiatief - De adviescommissies houden ‘vinger aan de pols’ m.b.t. het besluitvormingsproces: het nakomen van gemaakte afspraken en goed beargumenteren (door de bestuurscommissies en het algemeen bestuur) van de mate waarin zienswijzeprocedures en adviezen van de adviescommissies worden verwerkt in uiteindelijke besluiten. - Adviescommissies willen aan de voorkant van het beleidsproces worden betrokken bij strategische vraagstukken. Zij willen geïnformeerd worden en gevraagd worden om te adviseren en/of mee te denken over de regionale belangenafweging en de vraag wat er nodig is om een goede discussie in de gemeenteraden te ondersteunen. Op deze wijze vervullen adviescommissieleden een cruciale rol als ‘linking pin’ richting de eigen gemeenteraden en kunnen zij regionale afwegingen in hun lokale gemeenteraad beter duiden en hun bestuurders beter bevragen. De kaderstellende en controlerende rol is belegd in de lokale gemeenteraden, en niet in de adviescommissies. Deze werkwijze kan na een jaar geëvalueerd worden.		
Financiën	n.v.t.		
Juridisch	n.v.t.		
Communicatie	Bij vaststelling van deze werkwijze vraagt de stuurgroep aan de adviescommissies om de bestuurscommissies en het algemeen bestuur hier middels een brief van op de hoogte stellen.		
Bijlagen	n.v.t.		
Gevolgde procedure	**Bestuurscommissie**	17 oktober 2018	
	Dagelijks bestuur	n.v.t.	
	Zienswijzetermijn	n.v.t.	
	Anders, te weten	n.v.t.	
Verdere procedure	**Zienswijzetermijn**	n.v.t.	
	Dagelijks bestuur	n.v.t.	
	Algemeen bestuur	n.v.t.	
	Anders, te weten	Informeren van het algemeen bestuur en bestuurscommissies.	
Openbaar besluit	ja	**Contactpersoon**	Rosanne Meulenbeld
Wet. bekendmaking	nee	**Telefoonnummer**	0620288536